

Obvodnímu soudu pro Prahu 7
Ovocný trh 14
112 96 Praha 1 – Staré město

sp. zn. *nepředchází*

Žalobci: 1) Bc. [REDACTED], nar. [REDACTED],
2) nezl. [REDACTED], nar. [REDACTED]
oba bytem [REDACTED]

Žalovaná: **Česká republika – Ministerstvo vnitra**, Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7

**Žaloba na náhradu nemajetkové újmy způsobené nesprávným
úředním postupem Policie ČR**

DATOVOU SCHRÁNKOU

I.

Popis skutkového stavu

Žalobci – Bc. [REDAKCE] (dále jen „žalobkyně“) a nezletilý [REDAKCE] (dále jen „nezletilý“) jsou matka a syn. Dne 9. 11. 2022 byli vystaveni protiprávnímu jednání příslušníků Policie ČR, souvisejícím se zásahem rychlé záchranné služby vůči žalobkyni.

Událost se odehrála následujícím způsobem. Žalobkyně se krátce před událostí rozešla s otcem nezletilého, panem [REDAKCE], nar. [REDAKCE]. Mezi oběma bývalými partnery docházelo v důsledku toho ke konfliktům, kdy pan [REDAKCE] např. vzal proti vůli žalobkyně nezletilého k přátelům, kde s ním přespál, a to navzdory tomu, že nezletilému byly teprve 4 měsíce a byl kojený (k tomu viz **nahrávka č. 1** a **příloha č. 1** – přepis nahrávky ze dne 9. 11. 2022).

Dne **9. 11. 2022** pan [REDAKCE] zavolal na tísňovou linku 155. Zde uvedl, že má obavy o duševní zdraví žalobkyně, jelikož žalobkyně údajně měla ztrácet zájem o své okolí, neustále se uklidňovat hraním počítačových her a málo jíst. Pan [REDAKCE] současně uvedl, že žalobkyně v posledních dnech měla ztrácet též zájem o nezletilého, respektive si s ním měla přestat tolik hrát, ačkoliv jeho základní potřeby zajišťovala i nadále. Impulsem k zavolání zdravotnické záchranné služby (dále jen „ZZS“) měla být podle pana [REDAKCE] ta skutečnost, že situace trvala několik dní a zhoršovala se. Den před tím volal pan [REDAKCE] podle svých slov na linku psychiatrické pomoci provozovanou Psychiatrickou nemocnicí Bohnice, kde mu bylo řečeno, že se může jednat o poporodní depresi nebo laktační psychózu a že v případě, že v případech, kdy žena nesouhlasí s ambulantním vyšetřením psychiatrem, často „nezbývá nic jiného než volat záchrannou službu“ (k tomu viz výpověď pana [REDAKCE] při jednání před Obvodním soudem pro Prahu 8 v souvislosti s řízením o přípustnosti převzetí žalobkyně do ústavu zdravotní péče dne 5. 5. 2023 – **příloha č. 2**).

V návaznosti na telefonát pana [REDAKCE] na tísňovou linku vyjela do bydliště žalobkyně ZZS, která v 13:58 zavolala na linku 158 a vyžádala si součinnost Policie ČR (k tomu viz **příloha č. 3** – úřední záznam Policie ČR z výjezdu ze dne 9. 11. 2022). V odpovědi Obvodního ředitelství Policie Praha III na stížnost žalobkyně na jednání zasahujících policistů je uvedeno, že důvodem přítomnosti Policie ČR byla „ochrana osob tj. záchranářů“, což bylo spojeno s § 2 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky (dále jen „zákon o Policii“; viz **příloha č. 4** – vyrozumění Obvodního ředitelství Praha III ze dne 4. 8. 2023).

Policie ČR po svém příjezdu zastihla na chodníku pana [REDAKCE] s nezletilým v kočárku. Následně v 14:10 dorazila RZS. Pan [REDAKCE] následně zpřístupnil Policii i ZZS byt žalobkyně. Pan [REDAKCE] ve své výpovědi před Obvodním soudem pro Prahu 8 vypověděl, že žalobkyně v okamžiku vstupu Policie i RZS do místnosti, v níž se nacházela, spala, což uvádí i sama žalobkyně (viz **příloha č. 2**). V úředním záznamu Policie ČR o výjezdu je uvedeno, že žalobkyně byla v posteli a „hrála hru na notebooku“ (viz **příloha č. 3**).

Žalobkyně se ohradila proti přítomnosti zdravotníků, byla ochotná komunikovat s příslušníky Policie ČR. Na to jí bylo příslušníky Policie ČR sděleno, že „je třeba s pracovníky ZZS hovořila, jelikož pouze oni jsou schopni posoudit její zdravotní stav.“ (viz příloha č. 3). Žalobkyni byla situace ze strany Policie ČR prezentována tak, že pokud se žalobkyně nepodvolí vyšetření ze

strany ZZS, bude proti své vůli s přispěním Policie ČR převezena do nemocnice. Skutečnost, že žalobkyně v tomto ohledu hovoří pravdu, dokládá i nahrávka, kterou žalobkyně stále ještě ve své domácnosti pořídila, a na níž jí zasahující policista prezentuje nastalou situaci tak, že v závislosti na pokynu ZZS přistoupí Policie ČR k převozu žalobkyně na psychiatrii („Ještě uvidíme, možná ve finále rozhodnou, že vás ani převážet nebudem“.). Policista v rozhovoru se žalobkyní současně zmínil situaci, kdy pro ZZS rovněž zajišťovali převoz ženy, a to za použití donucovacích prostředků („Takhle, já jsem měl jednou, protože já jsem kancelářskej, já dostávám na stůl papíry, spisy, ale když jsme byli minule, tak to byla paní agresivní, to vám říkám, že to byla agresivní, to napadala i nás, když jsme jí řekli, že musí s náma, tak se začla bránit, že jsme jí pak museli vyloženě dát pouta a byla to pani ve vašem věku. Ale ze začátku byla taky klidná, jó, ale až pak postupem toho se tak vytočila, že byla agresivní.“; viz **nahrávka č. 1, příloha č. 1** – přepis nahrávky ze dne 9. 11. 2022).

Poté, co byla žalobkyni situace prezentována Policíí tak, že pokud se žalobkyně nenechá ZZS vyšetřit, bude proti své vůli převezena do nemocnice, se žalobkyně obrátila telefonicky na advokátku, Mgr. [REDAKCE]. Advokátka Policii upozornila na to, že situace není v souladu se zákonem. Policie však trvala na tom, že postupuje správně. Žalobkyně na radu advokátky požadovala po Policii dokument, který by ji opravňoval ke vstupu do bytu, a rovněž předložení soudního rozhodnutí, ze kterého by vyplývala povinnost podrobit se vyšetření, o němž Policie hovořila. Policisté opět trvali na tom, že jejich postup je v pořádku, na dotaz advokátky však nedokázali uvést ustanovení, ze kterého ve svém závěru vycházejí. Následně jeden z příslušníků Policie zavolal svému kolegovi. V návaznosti na tento telefonát se začali odkazovat na podmínky nedobrovolné hospitalizace z důvodu duševní poruchy. Žalobkyně se opět poradila s advokátkou a Policie se dotázala, jaké známky duševní poruchy jeví a jak ohrožuje nezletilého, když s Policíí konstruktivně komunikuje (k doložení toho, že žalobkyně byla orientovaná v místě a čase a s Policíí věcně komunikovala viz **nahrávka č. 1 a příloha č. 1** – přepis nahrávky). Příslušníci Policie neuměli na tyto otázky odpovědět, uvedli, že žalobkyně by třeba mohla nějaké známky duševní poruchy začít jevit, nebo by mohla někoho ohrožovat, a odkázali na se na to, že předmětné skutečnosti jsou na vyhodnocení lékaře, a z tohoto důvodu by žalobkyně měla být k lékaři dopravena, a to případně i proti své vůli. Advokátka zopakovala, že se jedná o protiprávní postup, poukázala na to, že s podobným zdůvodněním by bylo možné odvést náhodně kdykoli kohokoli. Tomu Policie dala za pravdu, přesto stále trvala na nedobrovolném vyšetření. Advokátka uvedla, že žalobkyně je připravena podepsat negativní revers. To však bylo odmítnuto s odůvodněním, že není přítomen lékař. Advokátka zdůraznila, že nepřítomnost lékaře není problém žalobkyně a že ZZS je povinna jej zajistit bez vyhrožování nedobrovolným odvozem. Advokátka se ještě několikrát marně pokusila vysvětlit relevantní právní úpravu, avšak bez jakéhokoli výsledku na straně Policie. Žalobkyni proto doporučila, aby na vyšetření ZZS přistoupila s tím, že protiprávnost jednání bude muset být řešena až následně.

Žalobkyně následně přistoupila na vyšetření přítomnou ZZS. Po vyšetření však nedošlo k žádné změně. ZZS zavolala lékaři, který rozhodl o tom, že žalobkyně má být převezena do nemocnice za účelem jejího vyšetření. Žalobkyně se znovu obrátila telefonicky na Mgr. [REDAKCE], která Policii opět sdělila, že předmětný požadavek je protiprávní. Jeden z příslušníků Policie na toto poučení reagoval tím, že zmínil možnost použití omezovacích prostředků. Druhý z příslušníků Policie začal žalobkyni přesvědčovat, aby do nemocnice odjela s tím, že si dá

vystavit potvrzení, že je vše v pořádku a bude moci následně případ řešit jako schválnost svého bývalého partnera.

Následně do domácnosti žalobkyně vstoupil ředitel ZZS Bulovka, David Veselý, který za přítomnosti jednoho z policistů s žalobkyní hovořil ve stejném duchu. Žalobkyni přemlouval, aby se svým převozem na psychiatrii souhlasila s tím, že si pouze promluví s lékařem způsobem, jako nyní hovoří s ním, a dostane potvrzení, že netrpí žádnou psychózou a bude mít argument vůči bývalému partnerovi. Přítomný policista do rozhovoru vstoupil s tím, že to stejné žalobkyni navrhoval. Žalobkyně byla opakovaně ujištěna, že si s sebou samozřejmě bude moci vzít nezletilého (viz **nahrávka č. 1. a příloha č. 1**).¹

Žalobkyně následně pod nátlakem svolila k převozu, do Psychiatrické nemocnice Bohnice (dále jen „PNB“), kde byla následně proti své vůli hospitalizována z důvodu observace jejího zdravotního stavu. Jak dokládá zvuková nahrávka pořízená žalobkyní, žalobkyně po celou dobu konstruktivně komunikovala s Policií, Davidem Veselým i přijímající lékařkou, byla orientovaná v místě a čase a žádným způsobem nikoho bezprostředně neohrožovala. K předání žalobkyně do PNB došlo podle úředního záznamu Policie o výjezdu v 18:00, tedy po necelých 4 hodinách od okamžiku vstupu Policie a ZZS do bytu žalobkyně (viz **příloha č. 3**). Pro úplnost je vhodné uvést, že řízení o přípustnosti převzetí žalobkyně do ústavu zdravotní péče stále běží u Obvodního soudu pro Prahu 8 pod sp. zn. 28 L 789/2022.

Dne **5. 5. 2023** uplatnili žalobkyně jménem svým i jménem nezletilého u Ministerstva vnitra návrh na náhradu nemajetkové újmy, která jim byla nesprávným úředním postupem Policie ČR způsobena (viz **příloha č. 5**; ke skutečnosti, že k podání návrhu ze strany žalobců došlo skutečně dne 5. 5. 2023 a nikoli dne 10. 5. 2023, jak je uvedeno v odpovědi Ministerstva vnitra na tento návrh viz vyrozumění Ministerstva vnitra o přijetí návrhu ze dne 15. 5. 2023, č. j. MV-84548-3/P-2023 – **příloha č. 6**).

Dne **12. 10. 2023** byla žalobkyni do datové schránky doručena odpověď Ministerstva vnitra na tento návrh ze dne 10. 10. 2023, č. j. MV-84548-10/P-2023 – **příloha č. 7**). Ministerstvo vnitra dospělo k závěru, že v případě žalobců nejsou splněny zákonné podmínky pro vznik odpovědnosti státu za nemajetkovou újmu způsobenou nesprávným úředním postupem, jelikož podle jeho názoru nelze postup Policie v případě žalobců hodnotit jako protiprávní. Ministerstvo vnitra se ve své odpovědi odkázalo na již výše zmíněnou odpověď Obvodního ředitelství Policie Praha III na stížnost žalobkyně ze dne 4. 8. 2023, č. j. KRPA-171787-19/ČJ-2023-001357-KU-6 (**příloha č. 4**). Zde byla přítomnost Policie odůvodněna odkazem na § 14 zákona o Policii s tím, že v souladu s tímto ustanovením Policie na místě spolupracovala s ZZS, přičemž do kompetencí ZZS nijak nezasahovala a zcela respektovala rozhodnutí ZZS, že žalobkyně musí být za její asistence dopravena k lékařskému vyšetření do PNB i přes její nesouhlas. Svědectví advokátky Mgr. [REDAKCE] zde bylo odmítnuto z toho důvodu, že se rozcházelo se svědectvím policistů i záchranářů, a bylo tak postaveno do roviny „tvrzení proti

¹ David Veselý: „Rozhodně s dítětem. Jo? Vy, když si s panem doktorem takhle promluvíte, tak jako se tady bavíme spolu, tak budete vy mít papír vo tom, že... A pak si to můžete tady doma vyřizovat, ale vy budete mít papír, že všechno proběhlo v pořádku, že netrpíte žádnou psychickou poruchou a budete mít argument.“

Policista: „Já jsem paní přesně tohleto říkal.“

David Veselý: „Mně by to přišlo v tuhleto chvíli jako pro všechny strany nejrozumější. Vy jste mi řekla, že manžel na vás útočí kvůli tomu rozchodu a snaží se vás pošpinit. Vy budete...“

tvrzení“. Ministerstvo vnitra pak ve své odpovědi zdůraznilo, že ze strany Policie nedošlo vůči žalobkyni k žádnému zákroku, který by směřoval k omezení její osobní svobody, a že do bytu byla Policie i ZZS vpuštěna oznamovatelem a s jeho souhlasem. Ze zákonných ustanovení pak ve shrnutí skutkového stavu ještě poukázalo na § 38 odst. 3 zákona č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování (dále jen „zákon o zdravotních službách“), o kterém měla být žalobkyně i Mgr. [REDAKCE] měly být v průběhu zásahu poučeny a z něhož podle Ministerstva vnitra vyplývá, „že není třeba souhlasu k hospitalizaci, jestliže osoba ohrožuje bezprostředně a závažným způsobem sebe nebo své okolí a jeví známky duševní poruchy nebo tuto (sic) poruchou tvrdí (sic).“

Důkazy:

- Přílohy č. 1-7
- Nahrávka č. 1
- Výslech advokátky Mgr. [REDAKCE]
- Výslech zasahujících policistů (hlídka IRIS 315, Obvodní ředitelství policie Praha III, Místní oddělení Prosek)
- Výslech zasahujících záchranářů ZZS FN Bulovka
- Výslech Davida Veselého, ředitele ZZS FN Bulovka

II.

Právní argumentace – protiprávnost jednání Policie při zásahu v bytě žalobkyně dne 9. 11. 2022

Žalobci mají za to, že ze strany Ministerstva vnitra došlo k chybnému závěru o naplnění podmínek vzniku odpovědnosti státu za nemajetkovou újmu způsobenou nesprávným úředním postupem podle zákona č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem (dále jen „zákon č. 82/1998 Sb.“). Podle názoru žalobců lze jednání policistů při zásahu v bytě žalobkyně posoudit jako protiprávní, a tudíž jej i kvalifikovat jako nesprávný úřední postup ve smyslu citovaného zákona. V příčinné souvislosti s tímto jednáním přitom oběma žalobcům byla způsobena nemajetková újma, kterou žalobci popíší níže.

Hodnocení protiprávnosti jednání Policie při zásahu v bytě žalobkyně dne 9. 11. 2022 závisí především na otázce, zda lze v českém právním řádu dohledat právní úpravu, která činí Policii při rozhodování o případném omezení osobní svobody člověka a užití donucovacích prostředků vůči němu zcela závislou na závěrech ZZS, jinými slovy, zda v případě, že ZZS uvádí, že je nezbytné přistoupit k převozu člověka i proti jeho vůli, je Policie povinna této výzvě vyhovět. Právě tento postoj byl žalobkyni ze strany Policie prezentován v průběhu zásahu a objevuje se též ve vyrozumění Obvodního ředitelství Policie Praha III ze dne 4. 8. 2023 (**příloha č. 4**) i ve vlastní odpovědi Ministerstva vnitra (**příloha č. 7**).

2.1 Obecně k pravomoci Policie omezit žalobkyni na její osobní svobodě a role Policie při intervenci ZZS

Ani vyrozumění Obvodního ředitelství Policie Praha III ani odpověď Ministerstva vnitra však v tomto ohledu neobsahují právní argumentaci ani odkazy na příslušná ustanovení, s výjimkou

§ 2 a § 14 zákona o Policii v případě Obvodního ředitelství Policie Praha III, k nimž v případě odpovědi Ministerstva vnitra přistupuje ještě § 38 odst. 3 zákona o zdravotních službách.

Jak § 2, tak i § 14 zákona o Policii jsou však svým obsahem velmi obecnými ustanoveními a žádným způsobem neupravují podmínky zásahu Policie vůči jednotlivci. Ustanovení § 2 zákona o Policii představuje spíše ukotvení základního účelu Policie a její věcné působnosti², § 14 zákona o Policii pak velmi obecně upravuje zásadu spolupráce, když stanoví, že „Policie při plnění svých úkolů spolupracuje s ozbrojenými silami, bezpečnostními sbory a dalšími orgány veřejné správy, jakož i s právníky a fyzickými osobami.“ Ustanovení, která upravují pravomoc Policie zasáhnout do osobní svobody člověka, jsou v zákonu o Policii obsažena v Hlavě V, § 24 a násl. Použití donucovacích prostředků je pak upraveno v Hlavě IX, ustanovení § 51 a násl.

Případná asistence Policie při převozu žalobkyně na psychiatrii proti její vůli by podle zákona o Policii představovala zajištění osoby ve smyslu § 26. Ustanovení § 26 zákona o Policii obsahuje v prvním odstavci **taxativní výčet situací**, v nichž Policie může k zajištění člověka přistoupit. **Situace, kdy takový úkon po Policii požaduje ZZS, nespadá pod žádnou z těchto situací.**

Policie samozřejmě může zasahovat v situacích, kdy je třeba převést člověka k nedobrovolné hospitalizaci. Na takovou situaci však musí dopadat § 26 odst. 1 písm. a) zákona o Policii, který Policii opravňuje „zajistit osobu, která svým jednáním bezprostředně ohrožuje svůj život, život nebo zdraví jiných osob anebo majetek“. Hodnocení naplnění těchto podmínek je však plně v kompetenci a na odpovědnosti Policie, nikoli kohokoli jiného, včetně ZZS. Jinými slovy, Policie je v případě těchto zásahů samostatně odpovědná za vyhodnocení situace a nemůže se odkazovat na závěry jiného subjektu a stavět se role pouhého vykonavatele jeho vůle. Musí být schopna samostatně doložit, na základě jakých skutečností má za to, že jsou naplněny podmínky pro zásah do osobní svobody člověka, respektive že tyto podmínky byly naplněny, protože s ohledem na vymezení těchto situací bude k hodnocení oprávněnosti jednání Policie typicky docházet až následně.

Skutečnost, že hodnocení naplnění podmínek pro zajištění osoby podle § 26 odst. 1 písm. a) zákona o Policii nelze pojímat jako odbornou otázku, při jejímž hodnocení by byl policista závislý např. na zdravotní diagnostice, je v podmínkách zajištění vtělena do výrazu „bezprostředně“. Bezprostřednost je kategorie, která se vztahuje k vlastnímu smyslovému vnímání člověka a která nemůže být zprostředkována jakoukoli odborností. Není bez významu, že bezprostřednost je též součástí podmínek pro nedobrovolnou hospitalizaci z důvodu psychosociálního postižení člověka podle § 38 odst. 1 písm. b) zákona o zdravotních službách. I zde přitom plní zcela stejnou úlohu jako v případě § 26 odst. 1 písm. a) zákona o Policii. Zajišťuje, že naplnění podmínek pro nedobrovolnou hospitalizaci zůstane otázkou právní, k jejímuž posouzení bude oprávněn soud, a nestane se z ní čistě otázka odborná, kterou bude

² Policie slouží veřejnosti. Jejím úkolem je chránit bezpečnost osob a majetku a veřejný pořádek, předcházet trestné činnosti, plnit úkoly podle trestního řádu a další úkoly na úseku vnitřního pořádku a bezpečnosti svěřené jí zákony, přímo použitelnými předpisy Evropské unie nebo mezinárodními smlouvami, které jsou součástí právního řádu (dále jen „mezinárodní smlouva“).

oprávněn vyhodnotit pouze soudní znalec. To ve své judikatuře podtrhl i Ústavní soud³ či Evropský soud pro lidská práva (dále jen „ESLP“) např. v rozsudku *Plesó proti Maďarsku*.⁴

ESLP zde odmítl, aby podmínky zbavení osobní svobody člověka z důvodu jeho psychosociálního postižení byly v národním právním řádu upraveny způsobem, který by z nich činil čistě odbornou otázku, přičemž zdůraznil, že takový stav by byl neslučitelný s principy právního státu.⁵ I ESLP přitom vypíchl význam požadavku bezprostřednosti ohrožení při zásahu do osobní svobody člověka z důvodu jeho psychosociálního postižení, když odmítl, aby k takovému zásahu docházelo v situacích, kdy člověk žádným způsobem nepředstavuje bezprostřední nebezpečí jiným či sobě (svému životu či údům) a kdy je zbavení osobní svobody odůvodňováno pouze lékařsky predikovaným zhoršením zdraví daného člověka.⁶

Není přitom důvod vztahovat tyto závěry pouze k podmínkám nedobrovolné hospitalizace podle § 38 odst. 1 písm. b) zákona o zdravotních službách. V případě, že dochází k zajištění člověka podle § 26 odst. 1 písm. a) zákona o Policii z důvodu, kdy je bezprostřední ohrožení dovozováno z jeho domnělého psychosociálního postižení, jedná se stejně jako v případě nedobrovolné hospitalizace o situaci, která bude spadat pod čl. 5 odst. 1 písm. e) Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, k němuž se citované závěry vztahují. Navíc nelze přehlížet, že podmínky zajištění a podmínky převzetí člověka k nedobrovolné hospitalizaci se významným způsobem shodují a v obou případech je stěžejní právě požadavek bezprostřednosti ohrožení vyplývajícího z chování člověka.

Pro podporu závěru o vlastní odpovědnosti Policie za vyhodnocení naplnění podmínek pro zajištění člověka podle § 26 odst. 1 písm. a) zákona o Policii lze citovat též komentářovou literaturu. Ta zdůrazňuje, že se musí „jednat o hrozbu použití fyzické síly, to znamená, že v případě, že by policista nezasáhl, pravděpodobně by k jejímu použití došlo. Hrozba bezprostředního použití fyzické síly může vyplývat jednak ze slovního projevu osoby a jednak z konkludentního jednání (např. držení nože u krku).“⁷

2.2 Aplikace uvedených principů na případ žalobců

Z uvedeného tedy vyplývá, že v průběhu zásahu v bytě žalobkyně žalobkyni informovala zcela nesprávným způsobem o své roli i svých pravomocích vůči ní. Žalobkyně nepochybně, že ZZS v okamžiku, kdy byla prostřednictvím tísňové linky zavolaná na místo poptala současně asistenci Policie a že toto může být běžná praxe obou složek integrovaného záchranného systému. Žalobkyně rovněž nepochybně, že Policie vstoupila do jejího bytu oprávněně, když jí byt byl zpřístupněn panem [REDAKCE] který jej v předmětné době užíval.

³ K tomu viz např. náleze ze dne 16. 11. 2021, sp. zn. III. ÚS 2667/21, v němž Ústavní soud odmítl, že by diagnóza, tedy to, co jsou oprávněni hodnotit právě odborníci na základě svých diagnostických rámců, mohla být dostačující pro naplnění zákonných podmínek pro nedobrovolnou hospitalizaci z důvodu psychosociálního postižení člověka.

⁴ *Plesó proti Maďarsku*, rozsudek ze dne 2. 10. 2012, stížnost č. 41242/08.

⁵ Ibidem, odst. 64.

⁶ Ibidem, odst. 65 a 66.

⁷ BÍLEK, M., HLAVÁČOVÁ, K., ŠLESINGER, R., ŠTEINBACH, M., ZIMMERMANN, M. *Zákon o Policii České republiky: Komentář*. [Systém ASPI]. Wolters Kluwer [cit. 2023-10-14]. ASPI_ID KO273_2008CZ. Dostupné z: www.aspi.cz. ISSN 2336-517X.

Odkaz: <https://www.aspi.cz/products/lawText/13/32567/1/2>.

Žalobkyně však zdůrazňuje, že v okamžiku, kdy se Policie seznámila se situací na místě, tedy kdy ji zastihla spící v posteli a následně měla možnost si se žalobkyní promluvit, měl být její následný postup takový, že Policie měla ZZS vyrozumět o tom, že nejsou naplněny podmínky pro to, aby mohla žalobkyni zajistit, a tedy tímto způsobem asistovat ZZS při požadovaném, případně i nedobrovolném převozu žalobkyně do nemocnice. Současně bylo povinností Policie, plně v souladu s jednou ze základních zásad její činnosti, a to zásadou přiměřenosti postupu, upravenou v § 11 zákona o Policii, její příslušníci byt žalobkyně opustili. Případný požadavek ZZS na to, aby Policie setrvala a pomáhala jí v nátlaku na žalobkyni, nemůže představovat dostatečný základ pro zákonnost jednání Policie. Je vhodné připomenout, že Policie je orgán veřejné moci, navíc represivní složkou této moci, jak poznamenal i jeden ze zasahujících policistů při příjmu žalobkyně v nemocnici, a musí tak striktně dodržovat zásadu zákonnosti výkonu veřejné moci. Svou činnost musí mít Policie vždy podložena jasnou a předvídatelnou právní normou, která v případě, že není dána bezprostřednost ohrožení v situaci, v jaké se Policie nacházela v případě žalobců, pro jakoukoli další pokračující přítomnost Policie v bytě žalobkyně absentuje.

Skutečnost, že v případě žalobců nebyla naplněna podmínka bezprostřednosti ohrožení, jednoznačně vyplývá z toho, že se jak Policie, tak i ZZS odkazovali v tomto ohledu na nezbytnost vyšetření žalobkyně lékařem. Takové vyšetření je již vždy z povahy věci zprostředkující faktor a s bezprostředností ohrožení se vylučuje. Navíc, samotní policisté v rozhovoru s žalobkyní potvrdili, že žalobkyni vnímali jako klidnou. Poté, co si s žalobkyní promluvil David Veselý, s ní policista vedl běžnou společenskou konverzaci, v níž se jí např. doptával na cenu jejího bytu, hovořil s ní o nezletilém, o jeho vývoji apod. Vyjádřil rovněž, že by již rád měl celou situaci za sebou, že i na něj trvá dlouho. Lze si přitom jen těžko představit, že takový pocit sdílí policista s člověkem, u nějž má za to, že jsou naplněny zákonné podmínky pro jeho zajištění. Na dotaz žalobkyně, jestli se jim podobné typy výjezdů stávají často, policista zmínil případ, kdy zasahovali u jiné ženy, přičemž uvedl, že tato žena byla ze začátku „taky klidná“ (viz **nahrávka č. 1 a příloha č. 1**).

Za dané situace je irelevantní, že žalobkyně nakonec formálně souhlasila s tím, že s ZZS a Policií do nemocnice odjede. Tato skutečnost nemůže negovat protiprávní jednání Policie. Žalobkyně má navíc za to, že její souhlas nelze považovat za dobrovolný, respektive svobodný a informovaný. Je třeba vzít v úvahu, že žalobkyně jej udělila po téměř čtyřech hodinách, kdy nebyla schopná dosáhnout jinými prostředky ukončení zásahu, ačkoliv nikoho svým chováním bezprostředně neohrožovala. V nemožnosti zásah ukončit sehrála velkou roli právě Policie a její tvrzení, že situaci mají v rukou zdravotníci a že Policie musí uposlechnout jejich pokyn k případnému nucenému převozu žalobkyně do nemocnice. Z tohoto důvodu setrvala Policie v bytě žalobkyně a neustále se ji snažila nejrůznějšími, více či méně nátlakovými, více či méně zastrašujícími a více či méně manipulativními prostředky přesvědčit, aby se ZZS spolupracovala, nejprve ve formě vyšetření na místě a následně ve formě jejího převozu do nemocnice. Pokud by Policie jednala v souladu se zákonem a v okamžiku, kdy se přesvědčila o absenci bezprostředního ohrožujícího chování žalobkyně, žalobkyni naopak pomohla ze jejího bytu dostat ZZS, jejichž přítomnost si žalobkyně nepřála, a sama odešla a umožnila tak žalobkyni zavřít dveře, k převozu a vyšetření žalobkyně v nemocnici by zcela jistě nedošlo, jelikož právě takové rozhodnutí představovalo skutečnou vůli žalobkyně.

Jednání Policie bylo tím závažnější, že příslušníci Policie na místě nereagovali ani na poučení o protiprávnosti svého počínání ze strany advokátky Mgr. [REDAKCE]. Žalobkyně si v nastalé situaci musela skutečně připadat bezmocně a bezvýchodně, když ani intervence advokátky a právní argumenty žádným způsobem nenapomohly tomu, aby ZZS a Policie opustily její byt a přestaly vůči uplatňovat požadavky na její vyšetření. Bezmoc žalobkyně musela být prohloubena i tím, že na právní argumenty advokátky nebyla Policie schopna předložit žádné právní protiargumenty. Z pohledu žalobkyně se muselo nutně jednat o střet se svévolnou mocí, která se na místo o zákon opírá o násilí, jehož se případně může vůči žalobkyni dopustit. Je zcela pochopitelné, pokud v podobně bezvýchodné situaci a po téměř 4 hodinách žalobkyně přistoupila k řešení, které se jí v danou chvíli muselo jevit jako jediné východisko. Opět je však třeba zdůraznit, že bez protiprávního jednání Policie by toto řešení nikdy svobodně ne zvolila.

III.

Způsobená nemajetková újma a požadované zadostiučinění

Žalobcům byla nezákonným postupem Policie způsobena závažná nemajetková újma, jejíž závažnost je dána již povahou základních práv žalobců, do nichž bylo Policií výše popsaným postupem zasazeno, tedy právo na ochranu soukromého a rodinného života a právo na nedotknutelnost obydlí. Policie vstoupila do vůbec nejintimnějšího prostoru žalobců, tedy do jejich domova, a umožnila tento vstup i ZZS. Dopad tohoto vstupu na žalobkyni je takový, že žalobkyně ztratila ve svém domově pocit bezpečí. S ohledem na další vývoj událostí, kdy došlo až k nedobrovolné hospitalizaci žalobkyně, o jejíž zákonnosti dosud nebylo rozhodnuto a žalobkyně má za to, že byla nezákonná, navíc došlo k dalšímu prohloubení jejího již dříve prožitého traumatu souvisejícího se zkušenostmi se zdravotníky.

Jakkoli lze argumentovat, že tento další vývoj událostí nelze již dávat do příčinné souvislosti s jednáním Policie, opak je pravdou. Protiprávní jednání Policie stojí na počátku celého řetězce událostí, jak se dále vyvíjely, a bez tohoto jednání by k těmto událostem ani nemohlo dojít, jelikož žalobkyně by zůstala i společně s nezletilým v bezpečí své domácnosti. Navíc, přítomnost Policie při převozu žalobkyně do PNB, mohla sehrát úlohu důležitého faktoru při rozhodování PNB o tom, zda žalobkyni podrobí nedobrovolné hospitalizaci či nikoli. Žalobkyni je z jiného případu nedobrovolné hospitalizace řešeného v odvolacím řízení před Krajským soudem v Hradci Králové – pobočka v Pardubicích pod sp. zn. 23 Co 138/2022, známy závěry znaleckého posudku zpracovaného MUDr. Richardem Köhlerem, Boženy Němcové 349, 539 73 Skuteč. Znalec zde výslovně uvedl následující: „Z klinické zkušenosti můžu říct, že v naprosté většině případů, kdy ZZS volá hlídka PČR a nejsou důvody k dalšímu zabezpečení transportu, tak pacienty přiváží ZZS bez doprovodu PČR. Tedy už jen fakt, že se záchrannou službou tak dlouho jezdila zároveň i posádka PČR svědčí o tom, že i posádka ZZS vyhodnotila chování posuzovaného jako rizikové.“ Jinými slovy, znalec zde potvrzuje, že přítomnost PČR představuje jednu z okolností, kterou berou lékaři rozhodující o převzetí člověka do zařízení zdravotních služeb proti jeho vůli jako jednu z relevantních skutečností, a může tak sama o sobě přispívat k tomu, že nakonec rozhodnou, že zde důvody pro nedobrovolnou hospitalizaci jsou.

V důsledku protiprávního jednání Policie došlo též k narušení péče žalobkyně o nezletilého, který byl v předmětné době kojený tzv. na požádání. Takový zásah je mimořádně citlivý jak pro matku, tak i pro dítě. Je třeba zdůraznit, že význam kojení nespočívá pouze ve výživě

dítěte, což je však také důležitý rozměr, ale i v zajišťování psychického a emocionálního ujištění. Kojené děti se k prsu matky upínají nejen, když mají hlad nebo žízeň, ale zároveň, když cítí stres, úzkost, strach apod. a potřebují ukonejšit. Narušení kontaktu kojeného dítěte s matkou pro dítě nevyhnutelně znamená mimořádnou stresovou situaci, kdy je dítěti navíc sebrán i primární nástroj, jehož prostřednictvím se se stresovými situacemi vyrovnává.⁸

Mimořádná stresová zátěž, kterou žalobkyně dne 9. 11. 2022 ve svém bytě byla nucena v důsledku protiprávního jednání Policie prožít, se nepříznivě promítá do psychické a sociální pohody žalobkyně, přičemž v tomto ohledu žalobkyni nepomáhá ani ta skutečnost, že se dosud nebyla schopna domoci nápravy a dosud nedošlo k uznání protiprávnosti jednání policistů, aniž by závěry o zákonnosti tohoto jednání byly nějakým hlubším způsobem odůvodněny s uvedením relevantních a nikoli pouze obecných odkazů na příslušná zákonná ustanovení.

Z důvodu závažnosti způsobené nemajetkové újmy mají žalobci za to, že k její nápravě nepostačuje pouze konstatování porušení práva, ale nárokují též omluvu a přiměřené zadostiučinění v penězích ve výši 67 000,- Kč pro každého z žalobců, tedy celkem 134 000,- Kč.

IV.

Závěrečný návrh

Z výše popsaných důvodů žalobci navrhují, aby Obvodní soud pro Prahu 7 vydal tento

rozsudek:

- I. Policie České republiky, Obvodní ředitelství Policie Praha III, Místní oddělení Prosek, se dopustila nesprávného úředního postupu, když dne 9. 11. 2022 při zásahu v domácnosti žalobkyně 1) Bc. [REDAKCE], nar. [REDAKCE], a žalobce 2) nezl. [REDAKCE], nar. [REDAKCE], na adrese [REDAKCE], žalobkyni 1) informovala tak, že je oprávněna přistoupit k jejímu nedobrovolnému převozu do nemocnice v případě, že tak rozhodne zdravotnickou záchranná služba, a navzdory tomu, že u žalobkyně 1) neshledala bezprostředně ohrožující chování, setrvali její příslušníci v domácnosti žalobkyně 1) a žalobce 2) do doby, než žalobkyně 1) svolila s převozem do nemocnice, přičemž na ni vyvíjeli nátlak, aby se podrobila vyšetření zdravotnickou záchrannou službou na místě a následně v Psychiatrické nemocnici Bohnice.**
- II. Žalovaná je povinna do 3 dnů od právní moci rozsudku zaslat žalobkyni 1) Bc. [REDAKCE] žalovanou podepsanou omluvu dopisem následujícího znění: „Vážená paní [REDAKCE] omlouváme se, že Policie České republiky, Obvodní ředitelství Policie Praha III, Místní oddělení Prosek, zasáhlo do Vašich osobnostních práv tím, že Vás nesprávně informovala o tom, že je oprávněna Vás na základě pokynu zdravotnické záchranné služby převést do nemocnice i proti Vaší vůli, a neoprávněně na Vás vyvíjela nátlak, abyste souhlasila s vyšetřením zdravotnickou záchrannou službou v místě svého bydliště a následně s převozem do Psychiatrické nemocnice Bohnice.“**
- III. Žalovaná je povinna do 3 dnů od právní moci rozsudku zaplatit žalobkyni 1) Bc. [REDAKCE], nar. [REDAKCE], a žalobci 2) [REDAKCE], nar. [REDAKCE] každému 67 000,- Kč, tedy celkem 134 000,- Kč, jako náhradu újmy, která jim byla**

⁸ K významu kojení pro dítě viz více např. <https://www.mamila.sk/sk/uvod/>.

způsobena nesprávným úředním postupem Policie České republiky, Obvodního ředitelství Policie Praha III, Místního oddělení Prosek, popsáním ve výroku I., a to na účet upřesněný žalobkyní 1).

V Praze dne 16. 10. 2023

Bc. [REDACTED]
nezl. [REDACTED] zastoupen zákonnou zástupkyní
Bc. [REDACTED]

Listinné přílohy:

1. Přepis nahrávky pořízené ze zásahu Policie a ZZS dne 9. 11. 2022
2. Protokol z jednání z řízení o přípustnosti převzetí žalobkyně do ústavu zdravotní péče vedeném před Obvodním soudem pro Prahu 8 ze dne 5. 5. 2023 pod sp. zn. 28 L 789/2022
3. Úřední záznam Policie, Obvodní ředitelství Policie Praha III, Místní oddělení Prosek, o výjezdu dne 9. 11. 2022, č. j. KRPA-363090-1/ČJ-2022-001319
4. Vyrozumění Obvodního ředitelství Policie Praha III žalobkyni o vyřízení její stížnosti ze dne 4. 8. 2023, č. j. KRPA-171787-19/ČJ-2023-001357-KU-6
5. Návrh na náhradu nemajetkové újmy způsobené nesprávným úředním postupem Policie České republiky, uplatněný žalobci dne 5. 5. 2023 u Ministerstva vnitra
6. Vyrozumění Ministerstva vnitra o přijetí návrhu na náhradu nemajetkové újmy uplatněné žalobci ze dne 15. 5. 2023, č. j. MV-84548-3/P-2023
7. Odpověď Ministerstva vnitra na návrh žalobců na náhradu nemajetkové újmy ze dne 10. 10. 2023, č. j. MV-84548-10/P-2023

Zvukové nahrávky:

1. Nahrávka ze zásahu Policie ČR a ZSS dne 9. 11. 2022 a z příjmu v PNB